

Menekültügy aktuális közjogi problémái

Készítette:

Óriás Nándor Szakkollégium közjogi tagozata

Daka Marija, Szabó Anett, Pál Emese, Cseporán Zsolt,
Rinfel János, Lukonits Ádám, Kovács Mihály

A menekültügy hazai vetülete

Alaptörvényi szabályozás, AB és AJB gyakorlata

ALKOTMÁNYJOGI VETÜLET

Alaptörvényi szabályozás

- Mozgásszabadság jogának fogalma, alanyai, tartalma, tárgya, korlátozása
- Menedékjog fogalma, alanyai, tartalma, tárgya, korlátozása

ALKOTMÁNYJOGI VETÜLET

Alkotmánybíróság gyakorlata

- 30/1992. (V. 26.) AB határozat
- 21/1996. (V. 17.) AB határozat
- 16/1999. (VI. 11.) AB határozat
- 55/2001. (XI. 29.) AB határozat
- 775/B/2006. AB határozat
- 39/2007. (VI. 20.) AB határozat
- 74/2009. (VII. 10.) AB határozat

Az Alkotmánybíróság menekültüggyel és menedékjoggal kapcsolatos gyakorlata szegényes, hiszen igazán jelentős megállapításokat nem tett egyikkel kapcsolatban sem.

ALKOTMÁNYJOGI VETÜLET

Alapvető Jogok Biztosának gyakorlata

- 1996-2013 között folyamatos
- terjedelmes esetjog
- a menedékjog és a mozgásszabadság gyakorlati érvényesülésének legjobb forrásai
- összefüggés a közigazgatási jogi vetület gyakorlati példáival

Menekültügyi igazgatás,
határőrizet, idegenrendészet,
menekülttáborok

KÖZIGAZGATÁSI JOGI VETÜLET

Határrendészet

- beolvadt a Magyarország Rendőrségébe, szervezeti önállósága megszűnt
- határőrizet: Schengeni határ-ellenőrzési kódex 12. cikk

Idegenrendészet

- 2007. évi I., II. törvény

Menekültügy

- nemzetközi szint: UNHCR
- regionális szint: UNHCR budapesti képviselete
- helyi szint: BÁH
- a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény

KÖZIGAZGATÁSI JOGI VETÜLET

ENSZ Menekültügyi Főbiztosság (UNHCR) Közép-Európai Regionális Képviselete és Globális Szolgáltató Központja

- a nemzeti menekültügyi jogszabályok és intézményrendszer fejlesztésének támogatása
- menekültügy és a migráció területén tevékenykedő kormányzati és civil szervezetek kapacitásának növelését célzó programok

Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal

- a KIM irányítása és felügyelete alatt álló,
- jogi személyiséggel rendelkező,
- önállóan működő és gazdálkodó,
- az előirányzatok felett teljes jogkörrel rendelkező

KÖZIGAZGATÁSI JOGI VETÜLET

Központi menekültügyi nyilvántartás

- menekültként vagy menedékesként elismertek
- elismerésüket kérelmező külföldiek
- adatkezelő és adatfeldolgozó: BÁH

Menekülttáborok

- a megfelelő okmányokkal érkezők
- Debrecen, Bicske

Idegenrendészeti fogdák, Magyar Vöröskereszt

- illegálisan, dokumentumok nélkül érkezők
- Békéscsaba, Nyírbátor, Kiskunhalas, Budapest Reptér

Magyar Vöröskereszt

- adománygyűjtés és osztás, kapcsolattartás stb.
- Távlati cél: menekültház létrehozása

A menekültügy nemzetközi vetülete

EU jog szabályozása, EB és EJEB esetjoga

MIT SZABÁLYOZ AZ UNIÓ?

Dublini Végrehajtási Rendelet

- Meghatározza egy tagállam felelősségét a menedékkérelem elbírálásában, továbbá illetékességi kérdéseket szabályoz
- Működésében fontos szerepet tölt be az ún. Eurodac

Kvalifikációs irányelv (2004/83/EK)

- A nemzetközi védelemre jogosultként való elismerés feltételeire és az e státuszok tartalmára vonatkozó minimumszabályokat rögzíti

További irányelvek

- 2001/55/EK --> átmeneti védelemről és a tagállami erőfeszítések kiegyensúlyozásáról
- 2005/85/EK --> menekültstátusz megadására és visszavonására vonatkozó tagállami eljárások

MIT NEM SZABÁLYOZ AZ UNIÓ?

Nem hozták létre az ún. listát a biztonságos származási országokról

- Tanács 2005/85/EK irányelve
- Ha egy, az EU által biztonságosnak tekintett államból érkezik a menekültstátuszért folyamodó személy, akkor a fogadó EU-tagország gyorsított eljárás keretében fogadhatja el, vagy utasíthatja el a kérelmét.
- EP véleménye: Egyéniesítés elvét preferálják és szerintük a lista ellentétes lenne a Genfi Menekültegyezményben rögzített visszafordítási tilalommal, mivel ez esetben a kérelmezőt meg se hallgatnák

EB, EJEB ESETJOGA (EU JOG TERÉN)

EJEB (Strasbourg)

- Ahmed kontra Ausztria → non refoulement elve
- Selmouni kontra Franciaország → EJEB megfordította a bizonyítási terhet kínzás esetén, az állam köteles bizonyítani, hogy a hatóságok nem alkalmaztak erőszakot, továbbá leszállította a kínzás súlyossági szintjét

EB (Luxemburg)

- N.S. afgán menekülttel kapcsolatos ügy → EU Alapjogi Charta 4. cikkét úgy értelmezték, hogy a tagállamoknak kötelessége, hogy ne adják át a menedékkérőt a dublini rendelet szerinti felelős tagállamnak, mert ha megtennék, fennáll a veszélye, hogy a menedékkérőt embertelen körülményeknek teszik ki

EB, EJEB ESETJOGA (NEMZETKÖZI JOG TERÉN)

EJEB (Strasbourg)

- Cruz Varas and Others v. Svédország
- Gül v. Svájc-ügy
- Dalia v. Franciaország-ügy

Nemzetközi jogi szabályozás, EJEB esetjoga

NEMZETKÖZI JOGI VETÜLET

1951-es Genfi Menekültügyi Egyezmény és az azt kiegészítő 1967-es New Yorki Jegyzőkönyv

- Alapvető jelentőségű tekintettel arra, hogy meghatározza menekült és ahhoz kapcsolódó menedékjogi eljárás fogalmát, amely a nemzeti szabályozásnak is az alapját képezi.
- Az egyezményben érvényesülő alapelvek
 - Non-refoulment elve
 - Család egységének elve
 - Diszkrimináció tilalmának elve

NEMZETKÖZI JOGI VETÜLET

Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata (1948)

Emberi Jogok Európai Egyezménye (1950)

Európai Szociális Charta (1961)

Módosított Európai Szociális Charta (1996)

Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (1966)

**Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi
Egyezségokmánya (1966)**

NEMZETKÖZI JOGI VETÜLET

A Nemzetközi Migrációs Szervezet (International Organization for Migration, IOM)

Az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága (UNHCR)

Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (International Labour Organization, ILO)

Gazdasági Együttműködés és Fejlesztés Szervezete
(Organization for Economic Cooperation and Development)

Nemzetközi Migrációs Politikát Fejlesztő Központ (International Centre for Migration Policy Development, ICMPD)

Menekültügy finanszírozási kérdései

PÉNZÜGYI JOGI VETÜLET

Európai Menekültügyi Alap (EMA)

- támogatás nem haladhatja meg a nemzeti fellépések összköltségének 50%-át, kivételesen 75%-ra növelhető
- a Bizottság fogadja el a 2008 és 2013 közötti időszakra vonatkozó stratégiai iránymutatásokat
- személyi hatálya:
 - menedékkérő (aki menekültkénti vagy oltalmazottkénti elismerésre irányuló kérelmet terjesztett elő),
 - menekült,
 - oltalmazott,
 - harmadik ország állampolgára vagy hontalan személy, akit egy tagállamba áttelepítenek vagy telepítettek át.

PÉNZÜGYI JOGI VETÜLET

EMA nemzetközi támogatások

- két vagy több EU-tagállamban működő szervek közötti együttműködési hálózatok létrehozása
- figyelemfelkeltő kampányok indítása
- bevált gyakorlatok továbbadása
- uniós szintű együttműködésre vonatkozó kísérleti projektek indítása
- legalább 10 tagállamban jelen levő civil szervezeteket összekötő és az ilyen típusú kapcsolatok elősegítését szolgáló hálózatok fejlesztése.

PÉNZÜGYI JOGI VETÜLET

EMA nemzeti támogatások

- befogadási feltételek és menekültügyi eljárások biztosítására
- a célcsoportokhoz tartozó személyek beilleszkedésére
- a menekültügyi politika fejlesztésére
- áttelepítés, különös tekintettel az áttelepítési programok továbbfejlesztésére, az indulás előtti információszolgáltatásra és anyagi támogatásra
- a célcsoportokba tartozó kérelmező személyek tagállamok közötti átszállítása

PÉNZÜGYI JOGI VETÜLET

Magyarországi háttér

- az Alap kezeléséért az adott tagállam felelősként megnevezett szerve, Magyarország esetében a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal (BÁH) a felelős
- 2004-ben Magyarország 824.724,64,- eurót, azaz mintegy 217 millió forintot használhatott fel
- következő területeken:
 - a) menedékkérők befogadási körülményeinek kialakítása, fejlesztése (64%)
 - b) menekültek és befogadottak integrációja (26%)
 - c) menekültek, elutasított menedékkérők vagy befogadottak önkéntes hazatelepülésének támogatása (5%)

KUTATÁS EREDMÉNYÉNEK KIFUTÁSI LEHETŐSÉGEI

Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal által kiírt tudományos publikáció pályázat, tekintettel az alábbi témákra:

- a menekültügy aktuális kérdései, jogalkalmazási problémák és javaslatok
- a legális és illegális migráció aktuális kérdései, jogalkalmazási problémák és javaslatok
- a dublini rendelet alkalmazásával kapcsolatos problémák köre, különös tekintettel a magyar vonatkozásokra

Köszönjük a megtisztelő figyelmet!